Α/Α: 1330565
Εντυπο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Ημ/νία: 27/12/2005
Σελίδα: 24
Κατηγορία: Κριτική Θεάτρου

Παιδιά ενός Ωραίου Νέου Κόσμου

Από τη ΣΩΤΗΡΙΑ ΜΑΤΖΙΡΗ

Τι κοινό έχουν η Ερικα, η Αλίκη, η Ντόρα; Είναι όλες ηρωίδες του 34χρονου πολυβραβευμένου Ελβετού συγγραφέα Λούκας Μπέρφους και όλες άτομα με «ειδικές ανάγκες», δηλαδή με διανοητικά ή ψυχολογικά προβλήματα με φόντο τον Ωραίο Νέο Κόσμο του 21ου αιώνα.

Η προσκυνήτρια και πρώην τοξικομανής Ερικα («Το Λεωφορείο», 2004) αναζητά τον Θεό και συναντά τη βία, καθ' οδόν προς κάποια Μέκκα καθολικών με ένα τσούρμο αλύτρωτων. Η καταθλιπτική Αλίκη («Το ταξίδι της Αλίκης στην Ελβετία», 2005) θέλει να ξεμπερδεύει με τη μάταιη ζωή της και ψάχνει βοηθό για την αυτοκτονία της, σε ένα στωικά μακάβριο πορτρέτο σύγχρονων μπίζνες θανάτου. Στην αυτιστική Ντόρα («Οι σεξουαλικές νευρώσεις των γονιών μας») σωματοποιείται η ασφυξία ενός τεράστιου μηχανισμού χειραγώγησης και ευταξίας και οι αντιφάσεις της φιλελεύθερης κοινωνίας περί ατομικής ελευθερίας, ανοχής και ενσωμάτωσης του διαφορετικού.

Δυτικός φονταμενταλισμός, υποβοηθούμενη αυτοχειρία, σεξ αναπήρων, ως νέες τάσεις φυγής στην ουτοπία, σε μια εποχή του δυτικού πολιτισμού όπου η ανάγκη για δεσμευτικές αξίες και ο κορεσμός του εφήμερου είναι τόσο γιγαντιαία, που τα θέματα του Μπέρφους ταιριάζουν, όπως λέει ο ίδιος, «σαν κώλος σε κουβά». Οι έφηβές του μας προπέμπουν στις γκρίζες ζώνες της προοδευτικής Δύσης, καταδεικνύοντας διλήμματα, αλλά όχι διεξόδους.

Οι χαρακτήρες του Μπέρφους δεν είναι φορείς επιχειρημάτων, τα γεγονότα δεν ακολουθούν κάποια απλουστευτική διαλεκτική τύπου υπέρ/κατά κι ο ίδιος ο συγγραφέας μοιάζει με κάθε νέο έργο του να ξεκινά από την αρχή. Οι έφηβές του παραείναι απρόβλεπτες για να ισχύουν σαν κλισέ και εσωστρεφείς για να είναι κατανοητές ψυχολογικά. Εκπροσωπούν την απόκλιση με μια σκανδαλώδη αθωότητα, απλά, λακωνικά, απλώς αρνούμενες τη λογική, τους κανόνες συμπεριφοράς ή την ίδια τη ζωή.

Η Ντόρα είναι ένα διαταραγμένο κορίτσι που με τη διακοπή των ψυχοφαρμάκων (με προτροπή της μητέρας της, ώστε το παιδί να ανακτήσει λίγη ζωντάνια) ανακαλύπτει στο σεξ την αποκλειστική χαρά της ζωής της. Παύει πια να ατενίζει απαθής το κενό και την πέφτει σαν αλαλιασμένη κεραμιδόγατα στον πρώτο περαστικό. Εναν «καθωσπρέπει κύριο», τον αρρενωπό αιλουροειδή πλασιέ αρωμάτων (Λαέρτης Μαλκότσης) που ιντριγκάρεται από το παράδοξο πλάσμα και μετά το γυρίζει στη βία. Πώς αντιμετωπίζει μια προοδευτική κοινωνία μια σεξομανή, διανοητικά καθυστερημένη 16χρονη που αρνείται το χάπι; Τη στειρώνει.

Οι αναμορφωτές της, σύγχρονα ανθρώπινα στερεότυπα, φροντίζουν με ευσυνειδησία την «κοινωνικοποίησή» της. Η ζεστή, λογική Μητέρα της (Γιώτα Φέστα), ο ανώδυνος συμπαθής Πατέρας (Ανδρέας Μαυραγάνης), ο Ψυχίατρος (ένας λόγιος θεατρίνος, Γιώργος Γλάστρας), το ανεκτικό Αφεντικό (Φώτης Θωμαΐδης), η Μάνα του (μια καλόκαρδη, χειραφετημένη ματρόνα, Μαίρη

Σαουσοπούλου). Αν και όλοι φέρουν κάποιου τύπου ψυχολογικό κουσούρι (π.χ. οι γονείς την βρίσκουν με παρτούζες σε τροχόσπιτα), κανείς τους δεν ξεπετά άστοργα το ακοινώνητο, κουραστικό και τελικά διόλου ακίνδυνο ζωάκι. Η μόνη αδιαμφισβήτητη φιγούρα του έργου, της οποίας τη διαφορετικότητα ο συγγραφέας σέβεται χωρίς να εξηγεί. Ανοιχτό μένει και το ερώτημα τι σημαίνει «συμμόρφωση» για άτομα σαν την Ντόρα.

Η δύναμη των «νευρώσεων» είναι ότι ο Μπέρφους αναπτύσσει ζητήματα ουσίας και ακραία φορτισμένες καταστάσεις με αντικειμενικότητα, χωρίς σχόλια, λύσεις ή καταγγελίες. Γλώσσα απλή, χωρίς επίκαιρους ιδιωματισμούς, σκηνές σύντομες και οξείες σαν σκετς. Σε αυτά τα χνάρια κινείται η λιτή, υψηλών καλλιτεχνικών αξιώσεων, σκηνοθεσία στο Θέατρο του Νέου Κόσμου. Η καλύτερη του Βαγγέλη Θεοδωρόπουλου μέχρι σήμερα (μετάφραση Κοραλίας Σωτηριάδου.

Τα αυστηρά χορογραφημένα μικρά επεισόδια, σαν μινιμαλιστικά ταμπλό (Αγγελική Στελλάτου) γλιστρούν ανάλαφρα το ένα στο άλλο, με ενδιάμεσες λεπτά χιουμοριστικές λεζάντες στην οθόνη να δίνουν έναν λοξό τόνο στους διαλόγους που αντηχούν σαν δημόσια συζήτηση μέσα στο αποστειρωμένο γυαλιστερό σκηνικό (Μαγιού Τρικεριώτη).

Στο επίκεντρο μιας εντυπωσιακής δουλειάς συνόλου, ένα ψηλόλιγνο ασχημόμορφο κορίτσι-«πειραματόζωο» ξετυλίγει με απέριττα μέσα τη σύγχυση του μυαλού της. Ανάμεσα στην αταραξία της εσωτερικής απουσίας και τον συναγερμό της σεξουαλικής αφύπνισης, η νεαρή Κόρα Καρβούνη χτίζει μια συγκλονιστικά αληθοφανή ερμηνεία. Είναι η Ντόρα.

Εσωτερικά: «Οι σεξουαλικές νευρώσεις των γονιών μας», στο Θέατρο του Νέου Κόσμου
Λεζάντες: Η Κόρα Καρβούνη και ο Λαέρτης Μαλκότσης στις «Σεξουαλικές νευρώσεις των γονιών μας»
Πηγή: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Θέμα: ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ